

UCHWAŁA NR 139/11
Rady Gminy Opatówek
z dnia 16 grudnia 2011r.

w sprawie: przyjęcia do realizacji na 2012 rok Gminnego Programu Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie oraz Ochrony Ofiar Przemocy w Rodzinie - program wchodzący w skład Gminnej Strategii Integracji i Rozwiązywania Problemów Społecznych

Na podstawie art.18 ust.2 pkt.15 ustawy z dnia 8 marca 1990r. o samorządzie gminnym /Dz.U. z 2001r. nr 142, poz. 1591 ze zmianami/ w związku z art. 17 ust.1 pkt.1, art. 110 ust.4 i 10 ustawy z dnia 12 marca 2004r. o pomocy społecznej / Dz.U. z 2009r. nr. 175, poz. 1362 ze zmianami oraz art. 6 ust.1, 2 ustawy z dnia 29 lipca 2005r. o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie / Dz.U. z 2005r. nr. 180, poz. 1493 ze zmianami/ Rada Gminy Opatówek uchwala, co następuje:

§ 1. Uchwala się Gminny Program Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie oraz Ochrony Ofiar Przemocy w Rodzinie na 2012 rok - program wchodzący w skład Gminnej Strategii Integracji i Rozwiązywania Problemów Społecznych w brzmieniu stanowiącym załącznik do niniejszej uchwały.

§ 2. Program realizowany jest przez Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Opatówku.

§ 3. Wykonanie uchwały powierza się Wójtowi Gminy Opatówek.

§ 4. Uchwała wchodzi w życie w dniu 01 stycznia 2012r.

UZASADNIENIE

**doUCHWAŁY NR 139/11
Rady Gminy Opatówek
z dnia 16 grudnia 2011r.**

**w sprawie: przyjęcia do realizacji na 2012 rok Gminnego Programu Przeciwdziałania
Przemocy w Rodzinie oraz Ochrony Ofiar Przemocy w Rodzinie - program wchodzący
w skład Gminnej Strategii Integracji i Rozwiązywania Problemów Społecznych**

Ustawa o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie zobowiązała gminy do podejmowania działań zmierzających do wspierania przedsięwzięć mających na celu zmniejszenie negatywnych następstw przemocy w życiu rodzinnym i społecznym poprzez tworzenie gminnego systemu przeciwdziałania przemocy w rodzinie, prowadzenie poradnictwa i interwencji w zakresie przeciwdziałania przemocy w rodzinie, opracowywanie i realizacja programów ochrony ofiar przemocy w rodzinie oraz prowadzenie gminnych ośrodków wsparcia.

Prowadzenie działań związanych z przeciwdziałaniem przemocy w rodzinie należy do zadań własnych gmin i realizowane jest w postaci Gminnego Programu Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie oraz Ochrony Ofiar Przemocy w Rodzinie uchwalanego przez Radę Gminy- program wchodzący w skład Gminnej Strategii i Rozwiązywania Problemów Społecznych.

W związku z powyższym wywołanie niniejszej uchwały jest uzasadnione.

Gminny Program Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie oraz ochrony ofiar przemocy w rodzinie na terenie Gminy Opatówekna rok 2012

Wstęp

Przemoc w rodzinie to zamierzone i wykorzystujące przewagę sił działanie przeciw członkowi rodziny, naruszające prawa i dobra osobiste, powodujące cierpienie i szkody.

W celu efektywnego przeciwdziałania przemocy w rodzinie oraz zmniejszania jej negatywnych następstw w życiu społecznym i rodzinnym tworzy się **Gminny Program Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie na terenie Gminy Opatówek** zwany dalej **Programem**.

Działania w ramach gminnego systemu dają możliwość zaplanowania i udzielenia kompleksowej pomocy rodzinom, w których jest przemoc. Warunkiem jest jednak współpraca przedstawicieli służb i instytucji, które na terenie gminy funkcjonują w obszarze przeciwdziałania przemocy w rodzinie.

I. Charakterystyka zjawiska przemocy w rodzinie

Definicja przemocy

Definicja zawarta w art.2ust. 2 ustawy z dnia 29 lipca 2005 roku o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie stanowi, że przemoc w rodzinie to „**jednorazowe albo powtarzające się umyślne działanie lub zaniechanie naruszające prawa lub dobra osobiste osób wymienionych w pkt.1 ustawy, w szczególności narażające te osoby na niebezpieczeństwo utraty życia, zdrowia, naruszające ich godność, nietykalność cielesną, wolność, w tym seksualną, powodujące szkody na ich zdrowiu fizycznym lub psychicznym, a także wywołujące cierpienia i krzywdy moralne u osób dotkniętych przemocą**”. Definicja ta nie wyczerpuje wszystkich znamion przemocy, nie mieści się w niej przemoc ekonomiczna.

Rodzaje i typy przemocy

Szerokie ujęcie problemu pozwala wyodrębnić:

- typ przemocy, w której sprawcami są dorośli: *przemoc wobec partnerki/a, przemoc wobec dziecka,*

- typ przemocy, w której sprawcami są dzieci: *przemoc wobec rodziców, przemoc wobec rodzeństwa,*

- typ, w którym sprawcami mogą być dorośli i dzieci: *przemoc wobec osób w podeszłym wieku.*

Odzwierciedla to fakt, iż wzorce agresywnego zachowania mogą być przekazywane z pokolenia na pokolenie.

Najczęściej występujące formy przemocy to: przemoc fizyczna, psychiczna i seksualna. A. Lipowska - Teutsch (1998) dodaje jeszcze: przemoc emocjonalną, ekonomiczną, izolowanie ,groźby i zastraszanie, manipulowanie, wykorzystywanie i nadużywanie tradycyjnych wyobrażeń o przywilejach przysługujących mężczyźnie.

Wszystkie te formy przemocy wzajemnie się uzupełniają i przenikają. Ofiary rzadko doświadczają jednej tylko formy maltretowania. Bywa, że wykorzystywanie seksualne i

przemoc fizyczna poprzedzone są przemocą psychiczną, towarzyszy temu też zaniedbanie emocjonalne.

Badania nad przemocą w rodzinie są właściwie całkiem nowe i podjęto je dopiero około 25 lat temu. Zainicjowano je głównie w Ameryce Północnej, Europie Zachodniej, Australii i Nowej Zelandii. W Polsce problemem przemocy w rodzinie zajęto się w latach 90 – tych przy okazji modernizacji leczenia odwykowego. Aktualnie dostępne informacje opierają się głównie na badaniach dotyczących osób korzystających z pomocy instytucjonalnej. Statystyki pomocy społecznej zawierają na ogół informacje na temat mniej uprzywilejowanych społecznie grup, które mają obowiązek udzielania informacji w trakcie sporządzania wywiadu środowiskowego. Ludzie dobrze sytuowani materialnie mają większą możliwość uchronienia swojej prywatności przed zainteresowaniem urzędów i policji. Dlatego też trudno uchwycić prawdziwe rozmiary przemocy w rodzinie, chociaż jest ona zjawiskiem społecznie zauważalnym.

Typowym jest dla małych społeczności lokalnych, w których mieszkańcy znają niemal każdą rodzinę (osobiście lub ze słyszenia) a różne „sensacyjne” informacje rozchodzą się bardzo szybko (brak anonimowości). Niemal wszyscy wiedzą co się dzieje u innych, ale do własnych problemów większość się nie przyznaje.

Rola stereotypów i przekonań

Stereotypy, które głęboko zapuszczają swoje korzenie i fałszują rzeczywistość są kolejną groźną pułapką. Przyjmowanie ich następuje ze szczególną łatwością, wtedy gdy nie napotykają żadnych przeciwstawnych sądów. Zniwelający wpływ ich powszechności pochodzi także z sugestywnej mocy powtarzania, szczególnie gdy nie tylko słuchamy powtórzeń całego środowiska, ale i sami powtarzamy.

Uwalnianie się od stereotypów utrudnione jest przez fakt, że fałszywe założenia są często przekonaniami charakterystycznymi dla całego środowiska lub danej epoki. Obejmują one różnorodne obszary codziennego życia, m.in. podział ról w domu, przywileje związane z płcią itp. Osobom żyjącym w środowisku, gdzie panuje przyzwolenie na wyzwiska i bicie jest o wiele trudniej przeciwstawić się takiemu traktowaniu niż tym, których otoczenie takich zachowań nie aprobuje.

Skutki przemocy

Przemoc może spowodować oprócz szkód fizycznych również trwałe i rozległe następstwa w psychice człowieka. Z powodu wielu następstw takich doświadczeń, cierpią nie tylko ci którzy są ofiarami, ale również bezsilni świadkowie obserwujący akty przemocy tj. najczęściej dzieci. Tego typu doświadczenia uczą agresywnego stylu zachowania, zwiększają pobudzenie w sytuacjach z elementami agresji, zmniejszają opór przed agresywnym zachowaniem, zaburzają poglądy na rozwiązywanie konfliktów i zmniejszają wrażliwość na agresywne zachowania. Olbrzymie koszty przemocy domowej ponoszą zarówno jednostki, jak i społeczeństwo. Są to także koszty ekonomiczne, związane ze świadczeniami medycznymi dla jej ofiar.

Zasady pomocy

Pomoc osobom doznającym przemocy rozumiemy jako wspieranie zmian życiowych w kierunku „stawania na własnych nogach” w tempie określanym jako posuwanie się małymi krokami z poszanowaniem dla tendencji przeciwstawnych opóźniających zmianę.

W pierwszej fazie kontaktu z osobami doznającymi przemocy aktualnie rozgrywanej się, formuła poradnictwa ma zasadniczo poważniejsze zastosowanie niż formuła psychoterapii. By móc rozpocząć terapię najpierw należy zatrzymać przemoc i

dodać konstruktywnej mocy ofierze. Jeżeli pomagamy osobie, która dzisiaj doznaje przemocy, to zajmujemy się przede wszystkim teraźniejszością, a nie przeszłością. Osobie pokrzywdzonej najpierw trzeba pomóc bronić się, wycofywać albo bezpośrednio zatrzymać przemoc i dopiero wtedy gdy ona ustanie można zająć się śladami krzywd z przeszłości.

Najważniejsze zasady, którymi powinniśmy kierować się w procesie pomagania, pamiętając, że nie ma żadnego usprawiedliwienia dla stosowania przemocy to:

- bezpieczeństwo osoby doznającej przemocy,
- autonomia osoby doznającej przemocy,
- odpowiedzialność osoby stosującej przemoc.

Ponieważ przemoc może spowodować poważne obrażenia, a nawet śmierć istotne jest oszacowanie potencjalnego zagrożenia wystąpieniem groźnych dla życia zachowań przeciwko sobie lub innym ze strony sprawcy, ofiary lub dzieci. Ocena potencjalnego zagrożenia życia powinna być przeprowadzana za każdym razem, gdy rozpoznamy występowanie przemocy domowej. Odpowiedzi twierdzące dotyczące czynników ryzyka powinny być wystarczającym powodem, by jak najszybciej pomóc osobie doznającej przemocy w opracowaniu planu bezpieczeństwa.

Najczęściej podejmowane oddziaływania zewnętrzne pomocy ofiarom to:

- interwencja,
- schronienie,
- informacja,
- edukacja,
- specjalistyczne poradnictwo,
- wsparcie emocjonalne,
- psychoterapia,
- pomoc socjalna dająca sytuacyjne oparcie dla dalszych działań.

Procedura „Niebieskie Karty” jako przykład łączenia kompetencji różnych służb

„Niebieskie Karty” to procedura interwencji wobec przemocy w rodzinie, która składa się z odpowiedniej dokumentacji i sposobu postępowania w przypadku stwierdzenia bądź podejrzenia występowania przemocy. Obowiązuje ona w policji od 1998 roku i w pomocy społecznej od 2004 roku. Jest zalecana także do stosowania przez gminne komisje rozwiązywania problemów alkoholowych, w przypadkach, gdy w rodzinie występuje również problem alkoholowy.

Głównym celem „Niebieskich Kart” jest rozpoznawanie przemocy i usprawnienie pomocy oferowanej przez przedstawicieli różnych służb w środowisku lokalnym, ale też tworzenie warunków do systemowego, interdyscyplinarnego modelu pracy z rodziną. Podstawą skuteczności procedury i oferowanej pomocy jest współpraca przedstawicieli różnych służb na rzecz osób doznających i stosujących przemoc w rodzinie.

Rozpoznanie przemocy i wypełnienie „Niebieskiej Karty” przez policjanta czy pracownika socjalnego to początek procesu pomagania. Każda z tych służb ma w swoich ustawowych zapisach możliwość i obowiązek korzystania z pomocy innych osób, instytucji i organizacji, a także podejmowania współpracy, gdy zostanie o to poproszona. W przypadku przemocy w rodzinie działania indywidualne nie przynoszą pożądanych efektów.

Dokumentacja „Niebieskie Karty” dla poszczególnych służb różni się, choć założenia i cele procedury są wspólne. Różnice wynikają z tego, że każda z w/w instytucji ma określone kompetencje i możliwości. Zbiera informacje dostosowane do specyfiki pomocy jakiej może udzielić. Po zebraniu informacji, ustalany jest plan działania, a kolejnym krokiem jest włączenie do procesu pomagania przedstawicieli innych służb.

W 2011r. weszło w życie Rozporządzenie Rady Ministrów z dnia 13 września 2011r. w sprawie procedury "niebieskie karty" oraz wzorów formularzy " Niebieska karta" / Dz. U. z 2011r. nr 209 poz. 1245/.

Zespoły Interdyscyplinarne ds. Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie

Nowelizacja ustawy z dnia 29 lipca 2005r. o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie określiła ponownie kompetencje poszczególnych samorządów, w tym gminnego. Wprowadzony został obowiązek opracowania gminnego systemu przeciwdziałania przemocy w rodzinie, w tym:

1. opracowanie i realizacja gminnego programu przeciwdziałania przemocy w rodzinie oraz ochrony ofiar przemocy w rodzinie
2. prowadzenie poradnictwa i interwencji w zakresie przeciwdziałania przemocy w rodzinie w szczególności poprzez działania edukacyjne służące wzmocnieniu opiekuńczych i wychowawczych kompetencji rodziców w rodzinach zagrożonych przemocą w rodzinie
3. zapewnienie osobom dotkniętych przemocą w rodzinie miejsc w ośrodkach wsparcia
4. tworzenie zespołów interdyscyplinarnych

Jednocześnie w powyższej ustawie określono kompetencje i nowe możliwości pozostałych służb i jednostek, m.in. policji, prokuratury, sądu, służby zdrowia (lekarze rodzinni). Możliwość wystawienia ofiarom przemocy domowej bezpłatnego zaświadczenia lekarskiego z doznanych obrażeń przez lekarza rodzinnego, zastosowanie przez prokuraturę na wniosek policji eksmisji sprawcy z miejsca pobytu lub zamieszkania w czasie 48 godzin, odebrania przez pracownika socjalnego dziecka z domu, w którym w wyniku przemocy zagrożone jest jego życie lub zdrowie - to tylko niektóre nowe sposobności pomocy osobom pokrzywdzonym w sposób dla nich najmniej uciążliwy.

Zgodnie z zapisami Ustawy z dnia 10 czerwca 2010r. o zmianie ustawy o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie jednym z zadań własnych gminy realizowanych w ramach gminnego systemu przeciwdziałania przemocy w rodzinie jest tworzenie zespołów interdyscyplinarnych.

W skład zespołu powołanego przez Wójta mają wchodzić przedstawiciele jednostek organizacyjnych pomocy społecznej, policji, oświaty, ochrony zdrowia, gminnej komisji rozwiązywania problemów alkoholowych oraz organizacji pozarządowych, a także kuratorzy sądowi. Do współpracy mogą być zapraszani także prokuratorzy oraz przedstawiciele innych podmiotów działających na rzecz przeciwdziałania przemocy w rodzinie. Zespół może powoływać grupy robocze, które min. będą opracowywać i realizować plan pomocy dla konkretnej rodziny, w której jest przemoc.

Profesjonaliści w ramach Zespołu Interdyscyplinarnego mają ze sobą w sposób skoordynowany współpracować, w celu lepszego i bardziej skutecznego reagowania na przemoc. Jest to możliwe dzięki łączeniu kompetencji poszczególnych służb, co z kolei wpływa na większą efektywność pomocy udzielanej osobom krzywdzonym przez najbliższych.

Praca w Zespołach Interdyscyplinarnych wiąże się z realizacją zadań wynikających z procedury " Niebieskiej Karty:". Zgodnie z nowelizacją ustawy o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie, o każdym przypadku przemocy, który wymagał uruchomienia tej procedury, powinien być informowany przewodniczący zespołu interdyscyplinarnego. Ustawa wprowadza - obligatoryjnie - procedurę "Niebieskiej Karty" do praktyki działania policji, pomocy społecznej, oświaty, ochrony zdrowia oraz gminnych komisji rozwiązywania problemów alkoholowych.

W Gminie Opatówek od 2011r. działa Zespół Interdyscyplinarny , który ma za zadanie

monitorowanie zjawiska przemocy domowej, integrowanie i koordynowanie działań przedstawicieli różnych podmiotów działających na terenie Gminy, a także specjalistów w zakresie przeciwdziałania przemocy w rodzinie.

Szczegółowe zadania Zespołu Interdyscyplinarnego to:

1. diagnozowanie problemu przemocy w rodzinie
2. podejmowanie działań w środowisku zagrożonym przemocą w rodzinie
3. inicjowanie interwencji w środowisku dotkniętym przemocą w rodzinie
4. rozpowszechnianie informacji o instytucjach, osobach i możliwościach udzielenia pomocy w środowisku lokalnym
5. inicjowanie działań w stosunku do osób stosujących przemoc w rodzinie.

W ramach Zespołu zostały stworzone grupy robocze do prac z indywidualnymi przypadkami przemocy w rodzinie.

Monitorowanie zjawiska przemocy w rodzinie przez Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Opatówku, Komisariat Policji w Opatówku oraz inne instytucje w Gminie, w ramach koalicji lokalnej oraz podpisanego porozumienia partnerskiego o współpracy, spowodowały konieczność wprowadzenia zmian ukierunkowanych na:

1. rozwój profilaktyki jako formy działań zapobiegających zjawisku przemocy w rodzinie
2. zmianę świadomości społeczeństwa
3. skuteczną ochronę ofiar przemocy, w tym w szczególności dzieci
4. stworzenie procedur współpracy pomiędzy instytucjami ułatwiających izolację sprawców od ofiar
5. zmianę postaw osób stosujących przemoc w rodzinie przez motywowanie ich do poddania się oddziaływaniom korekcyjno-edukacyjnym

II. Podstawa prawna Programu

1. Ustawa z dnia 29 lipca 2005r. o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie (Dz. U. z 2005r. Nr 180, poz. 1493 z późniejszymi zmianami.)
2. Ustawa z dnia 26 października 1982r. o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi (Dz.U. z 2007r. nr 70 poz. 473 z późn. zm.)
3. Ustawa z dnia 12 marca 2004r. o pomocy społecznej (Dz.U. z 2009. nr 175 poz. 1362 z późn. zm.)
5. Krajowy Program Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie
6. Rozporządzenie Ministra Zdrowia z dnia 22.10.2010r. w sprawie wzoru zaświadczenia lekarskiego o przyczynach i rodzaju uszkodzeń ciała związanych z użyciem przemocy w rodzinie / Dz.U. z 2010r. nr 201 poz. 1334/
7. Rozporządzenie Ministra Spraw Wewnętrznych i Administracji z dnia 31 marca 2011r. w sprawie procedury postępowania przy wykonywaniu czynności odebrania dziecka z rodziny w razie bezpośredniego zagrożenia życia lub zdrowia dziecka w związku z przemocą w rodzinie / Dz.U. 2011r. nr. 81 poz. 448/
8. Rozporządzenie Rady Ministrów z dnia 13.09.2011r. w sprawie procedury "Niebieskie Karty" oraz wzorów formularzy " Niebieska Karta" / Dz. U. z 2011r nr 209. poz. 1245/

III. Zasady działania Programu

W zakresie udzielania pomocy osobom doznającym przemocy, stosującym przemoc oraz podnoszenia świadomości społecznej na temat przyczyn i skutków przemocy w rodzinie Program oparty jest na zasadach:

1. wzajemnej współpracy i współdziałania organów władzy publicznej, organizacji pozarządowych i kościołów oraz związków wyznaniowych (zgodnie z ustawą z dnia

- 24 kwietnia 2003 r. o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie oraz ustawą z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej), a także innych organizacji, środowisk i osób fizycznych uprawnionych lub zobowiązanych do inicjowania i realizacji zadań związanych pośrednio lub bezpośrednio z przeciwdziałaniem występowania przemocy i jej negatywnym następstwom,
2. jawność działań organów władzy publicznej oraz podmiotów realizujących zadania publiczne w zakresie przeciwdziałania przemocy z poszanowaniem godności osoby,
 3. szczególnej ochrony dzieci, z zachowaniem ich prawa do wychowania się w rodzinie, poprzez udzielenie rodzinie szczególnego wsparcia w dążeniu do poprawy jej funkcjonowania.

IV. Cel główny

Zmniejszenie rozmiaru przemocy w rodzinach Gminy Opatówek, stworzenie wsparcia i profesjonalnej pomocy zmierzającej do zwiększenia dostępności i skuteczności zorganizowanych form pomocy dla osób uwikłanych w przemoc, zwiększenie skuteczności przeciwdziałania przemocy w rodzinie oraz ochrony ofiar przemocy w rodzinie

V. Cele szczegółowe Programu:

- 1/ Podniesienie Świadomości społecznej na temat zjawiska przemocy w rodzinie
- 2/ Zwiększenie dostępności działań profilaktycznych w zakresie przeciwdziałania przemocy w rodzinie
- 3/ Zapewnienie rodzinom, w których występuje zjawisko przemocy w rodzinie, kompleksowej pomocy
- 4/ Dostosowanie istniejącej lub utworzenie nowej infrastruktury instytucjonalnej oraz zasobów na potrzeby działań profilaktycznych lub pomocowych dla ofiar przemocy domowej
- 5/ Zintegrowanie środowisk oraz zwiększenie kompetencji zawodowych pracowników jednostek, służb oraz organizacji zajmujących się przeciwdziałaniem przemocy w rodzinie

VI. Adresaci Programu

- a) Ofiary przemocy
- b) rodzice i opiekunowie krzywdzonych dzieci
- c) rodziny i osoby dotknięte zjawiskiem przemocy
- d) przedstawiciele instytucji i służb pracujący z osobami i rodzinami dotkniętymi przemocą (pedagog, psycholog, nauczyciel, terapeuta, pracownik socjalny, kurator sądowy, duchowny, pracownik Sądu Rodzinnego, policjant, wychowawca, socjolog, pracownik służby zdrowia, prokurator)
- e) przedstawiciele władz lokalnych (radni, sołtysi)
- f) uczniowie szkół
- g) społeczeństwo

VII. PROGNOZOWANE EFEKTY

1. Zwiększenie dostępności pomocy dla ofiar przemocy
2. Spadek liczby przypadków przemocy w rodzinie, w tym spadek liczby rodzin , w których podejmowano interwencje wielokrotnie
3. Pogłębienie wiedzy społeczności lokalnej na temat zjawiska przemocy domowej

VIII. Założenia Programu

Program przeciwdziałania przemocy w rodzinie oraz ochrony ofiar przemocy w rodzinie nastawiony jest w głównej mierze na działania profilaktyczne oraz bezpośrednią pomoc osobom doświadczającym przemocy w rodzinie, ze szczególnym uwrażliwieniem na przemoc stosowaną wobec dzieci.

Profilaktyka prowadzona będzie na 3 poziomach:

1. profilaktyka pierwszorzędowa - adresowana do grupy niskiego ryzyka. Obejmuje dwa cele: upowszechnianie informacji na temat przemocy domowej, poprzez tworzenie placówek wsparcia dziennego, realizację programów profilaktycznych (edukacyjne) dla rodziców, dzieci, ukazywanie się artykułów w prasie, organizacje kampanii lokalnej itp.)
2. profilaktyka drugorzędowa - adresowana do grup podwyższonego ryzyka. Celem działań jest ograniczenie głębokości i czasu trwania dysfunkcji, (poradnictwo rodzinne, itp.),
3. profilaktyka trzeciorzędowa- adresowana jest do grupy wysokiego ryzyka. Ma ona na celu przeciwdziałanie pogłębianiu się procesu przemocowego oraz umożliwienie powrotu do normalnego życia w społeczeństwie. (źródło: Profilaktyka w środowisku lokalnym - Krajowe Biuro ds. Przeciwdziałania Narkomanii Warszawa 2002r.)

Im głębszy poziom profilaktyki, tym większe są koszty i tym mniejsza skuteczność. Głównym założeniem programu jest wspieranie działań profilaktycznych oraz upowszechnienie wiedzy o przemocy domowej.

Założenia szczegółowe:

- zmiana postaw, przekonań i zachowań mieszkańców Gminy Opatówek wobec zjawiska przemocy,
- promowanie wartości rodziny i wychowania bez przemocy,
- edukacja dzieci, młodzieży i dorosłych w zakresie konsekwencji wynikających ze stosowania przemocy w rodzinie.

Zasadą nadrzędną programu jest ścisła współpraca z podmiotami świadczącymi pomoc dziecku i rodzinie: ops, szkoły, sądy, policja, stowarzyszenia, poprzez tworzenie wspólnych projektów, pracę w zespole interdyscyplinarnym.

IX. Termin realizacji

Program realizowany będzie w okresie od 1 stycznia 2012r. do 31 grudnia 2012r.

X. Realizatorzy Programu

Zgodnie z art. 11 ust.4 ustawy o pomocy społecznej " Ośrodek pomocy społecznej koordynuje realizację strategii, o której mowa w art. 17 ust.1 pkt.".

Art. 17 ust.1 pkt.1

ZADANIA WŁASNE GMINY OBOWIĄZKOWE

"opracowanie i realizacja gminnej strategii rozwiązywania problemów społecznych ze szczególnym uwzględnieniem programów pomocy społecznej, profilaktyki i rozwiązywania problemów alkoholowych i innych, których celem jest integracja osób i rodzin z grup szczególnego ryzyka".

W Gminie Opatówek bezpośrednim realizatorem programu przeciwdziałania przemocy w rodzinie oraz ochrony ofiar przemocy w rodzinie jest Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Opatówku.

Ośrodek za pomocą istniejącego Zespołu Interdyscyplinarnego włączył w poszczególne działania instytucje oraz osoby, które zawarły porozumienie o współpracy w ramach

koalicji lokalnej.

W skład koalicji lokalnej wchodzi:

- 1/ Gminna Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych Opatówek
- 2/ Komenda Miejska Policji w Kaliszu ul. Jasna 1
- 3/ Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Kaliszu ul. Pl. Św. Józefa 5
- 4/ Zespół Szkół im. Jana Pawła II w Chełmcach
- 5/ Zespół Szkół w Rajsku
- 6/ Gimnazjum im. Agatona i Stefana Gillerów w Opatówku
- 7/ Szkoła Podstawowa im. Janusza Kusocińskiego w Opatówku
- 8/ Gminny Ośrodek Zdrowia w Opatówku
- 9/ Fundacja Haliny Sroczyńskiej

Ponadto Prezes Sądu Rejonowego w Kaliszu oddelegował do prac Zespołu Interdyscyplinarnego w Opatówku kuratora zawodowego oraz kuratora społecznego.

XI. Dostępne dane liczbowe na temat zjawiska przemocy w rodzinie

Z diagnozy przeprowadzonej w 2007r. dotyczącej skali zjawiska przemocy w rodzinie wynika, że problem przemocy w rodzinie jest zjawiskiem dostrzeganym w polskim społeczeństwie. Z uzyskanych danych wynika, że dotyczy średnio około połowy rodzin. Znaczny odsetek, bo prawie dwie trzecie (64%) Polaków zna w swoim otoczeniu, sąsiedztwie takie rodziny, o których słyszeli lub wiedzą, że dochodzi w nich do różnych form przemocy. Wśród znanych sobie rodzin badani najczęściej dostrzegają występowanie przemocy psychicznej (52% respondentów stwierdziło, że znają takie rodziny, w których dochodzi do przemocy psychicznej) oraz fizycznej (44%). Przypadki przemocy ekonomicznej (26%) oraz w szczególności seksualnej (9%) znane są mniejszej liczbie badanych. Kiedykolwiek jakiegokolwiek formy przemocy od członka rodziny doświadczył więcej niż co trzeci Polak (36%). Większość z tych osób było ofiarami przemocy co najwyżej kilkukrotnie i wcześniej niż przed 12 miesiącami. Osób wielokrotnie krzywdzonych przez członków rodzin jest 11%. Najbardziej rozpowszechnioną formą przemocy jest przemoc psychiczna (31%). Rzadziej badani doświadczyli przemocy fizycznej (17%), ekonomicznej (8%) oraz seksualnej (3%)- (Źródło: Uzasadnienie do projektowanej zmiany do ustawy o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie:www.sejm.gov.pl).

Nadużywanie alkoholu powoduje wiele szkód społecznych, tj.: zakłócenia bezpieczeństwa publicznego, przestępczość, wypadki samochodowe, przemoc w rodzinie, ubóstwo i bezrobocie. Członkowie rodzin z problemem alkoholowym są grupą ryzyka, która jest szczególnie narażona na przemoc. Trzeba jednak pamiętać, że przemoc może mieć miejsce zarówno w tzw. rodzinach dysfunkcyjnych(gdzie są takie zjawiska, jak: uzależnienie, bezrobocie itp.), jak i w rodzinach o wysokim statusie społecznym, w których z pozoru nie ma większych problemów. badania pokazują, że co trzeci Polak (35%) przyznaje, że przynajmniej raz doświadczył którejkolwiek z form przemocy. Nieco mniej, bo 30% badanych, doświadczyło przemocy więcej niż raz, natomiast co dziewiąty (11%) wielokrotnie doświadczał przemocy. W 2005 r. 13% respondentów potwierdziło, że zna osoby będące ofiarami przemocy w rodzinie. W badaniach z 2008r. odsetek ten wzrósł do ponad 16%. Zdecydowana większość (ponad 89%) przypadków zaobserwowanej przemocy w rodzinie miała związek z alkoholem). 4% Polaków przyznaje się do krzywdzenia swoich dzieci będąc pod wpływem alkoholu. Trzeba pamiętać, że doświadczenie przemocy domowej w dzieciństwie powoduje m.in. zmiany w postrzeganiu i umiejętnościach rozwiązywania problemów, używania zachowań pasywnych (np. zamykanie się w sobie, uległość) albo agresywnych (np. ataki werbalne i/lub fizyczne). Dzieci wychowujące się w rodzinach z problemem alkoholowym i doznające przemocy,

często wymagają specjalistycznej terapii (także w życiu dorosłym) z powodu zaburzeń przystosowania i problemów psychologicznych. Optymistyczne jest, że od jedenastu lat systematycznie zmniejsza się grupa rodziców przyznających się, że czasem biją dzieci, wzrasta natomiast odsetek tych, którzy twierdzą, że ich dziecko nigdy nie zostało uderzone (z 43% w roku 1998 do 69% w roku 2009). Należy pamiętać, że przemoc domowa wiąże się z lękiem ofiar i świadków przed ujawnianiem takich przypadków. W związku z powyższym posiadane dane mogą nie w pełni odzwierciedlać rzeczywistą skalę zjawiska przemocy w rodzinie. Jednak niepokoi fakt, że w 2009 roku sądy skazały za przestępstwo znęcania się nad osobami nad osobami najbliższymi 14506 sprawców. Należy podkreślić, że jest to mniejsza liczba skazań do 2003 roku.

Oszacowanie skali zjawiska przemocy w rodzinie służą takie dane dotyczące realizacji procedury interwencji w przypadkach przemocy w rodzinie "Niebieskie karty". W 2009r. policjanci przeprowadzili ponad 81 tys. interwencji z wykorzystaniem " Niebieskich kart", co stanowiło 14% ogólnej liczby wszystkich odnotowanych interwencji domowych.

Liczba przeprowadzonych interwencji Policijnych

	2004r.	2005r.	2006r.	2007r.	2008r.	2009r.
Interwencje domowe ogółem	610941	608751	620662	718819	658651	573834
w tym dotyczące przemocy w rodzinie- Niebieskie Karty	92495	96773	96099	81403	86455	81415

(Źródło :narodowy Program Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych na lata 2011- 2015).

XII. Dostępne dane liczbowe na temat zjawiska przemocy w rodzinie w Gminie Opatówek w latach 2009 -2011

Rada Gminy Opatówek w dniu 30 grudnia 2010r. Uchwała nr 17/10 przyjęła jednogłośnie do realizacji Strategię Integracji i Rozwiązywania Problemów Społecznych Gminy Opatówek na lata 2011-2020. Przeprowadzona wówczas diagnoza problemów społecznych wykazała szereg zagadnień społecznych, które dominują w Gminie Opatówek, oraz te które w przyszłości mogą stać się dla wszystkich mieszkańców kluczową kwestią do rozwiązania na najbliższe lata. Jedną z kwestii jest problem przemocy w rodzinie

Przemoc w rodzinie stanowi jeden z poważniejszych problemów współczesnych państw na całym świecie. Przeciwdziałanie temu zjawisku powinno więc zajmować priorytetowe miejsce wśród zadań organów państwa (Źródło: S. Spurek Komentarz do ustawy z dnia 29 lipca 2005r. o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie Oficyna 2008). Z posiadanych informacji oraz podejmowanych wspólnych działań możemy z całą pewnością stwierdzić, iż ujawnianie zjawiska przemocy domowej w Gminie Opatówek ma charakter wzrostowy. Przyczyniają się do tego działania w zakresie upowszechniania wiedzy na temat zjawiska przemocy w rodzinie oraz zidentyfikowania działalności poszczególnych jednostek i służb.

1.Dane z Posterunku Policji w Opatówku

Z danych Posterunku Policji w Opatówku - który jest jednostką bezpośrednio podległą Komendzie Miejskiej Policji w Kaliszu wynika, że w okresie 01.07..2010- 29.06.2011r. wszczęto i przeprowadzono postępowanie przygotowawcze i czynności operacyjno - wykrywcze w następujących kategoriach: rozbój, kradzież z włamaniem, kradzież cudzej rzeczy, przywłaszczenie mienia, uszkodzenie mienia, oszustwo o charakterze

gospodarczym, bójka i pobicie, uszkodzenie ciała, groźby karalne, psychiczne i fizyczne znęcanie się nad rodziną, uchylanie się od obowiązku alimentacyjnego, przestępstwa drogowe, przestępstwa z ustawy o narkomanii, przestępstwa z Ustawy o ochronie zwierząt.

W roku 2010 i I półroczu 2011r. ujawniono przez Komisariat Policji w Opatówku:

UJAWNIONO przez Komisariat Policji w Opatówku	Rok 2010	I półrocze 2011r.
PRZESTĘPSTWA		
Art. 178a§ 1kk	33	17
Art.178a§2kk	45	28
Art. 207 § 1kk	7	3
Art.190§1kk	1	0
Art.157§1kk	1	3
WYKROCZENIA		
Wnioski o ukaranie Art.87§1kw	15	19
Wnioski o ukaranie Art.87§2kw	19	10
Mandaty Art.43'uowtipa	20	8
NIEBIESKIE KARTY	36	8

2.Dane z GOPS w Opatówku

Sprawozdania Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Opatówku ujawniają fakt występowania problemu przemocy wśród świadczeniobiorców pomocy społecznej. W latach 2008-2010 udzielono różnorodnych form wsparcia środowiskom, w których zdiagnozowano problem przemocy domowej. Nadal jednak wiele przypadków przemocy w rodzinie nie jest zgłaszanych, głównie z powodu strachu, wstydu, braku wiary w skuteczność prawa i obowiązujących procedur, braku sprawnego systemu wsparcia dla osób doświadczających przemocy w rodzinie.

Poradnictwo specjalistyczne (prawne, psychologiczne, rodzinne) pomocą objęto w 2008r. 21 rodzin (74 osoby w tych rodzinach) , natomiast pracą socjalną 329 rodzin (896 osób w tych rodzinach).

Poradnictwo specjalistyczne (prawne, psychologiczne, rodzinne) pomocą objęto w 2009r. 142 rodziny (338 osób w tych rodzinach) , natomiast pracą socjalną 332 rodzin (890 osób w tych rodzinach).

Poradnictwo specjalistyczne (prawne, psychologiczne, rodzinne) pomocą objęto w 2010r. 136 rodzin (370 osób w tych rodzinach) , natomiast pracą socjalną 330 rodzin (940 osób w tych rodzinach), interwencja kryzysowa - 2 rodziny (3 osoby w tych rodzinach).

Poradnictwo specjalistyczne (prawne, psychologiczne, rodzinne) pomocą objęto w I półroczu 2011r. 57 rodzin (161 osób w tych rodzinach) , natomiast pracą socjalną 205 rodzin (588 osób w tych rodzinach).

W ramach realizacji Krajowego Programu Przeciwdziałania Przemocyw Rodziniew 2008r.interwencją kryzysową objęto 3 rodziny (8 osób w tych rodzinach). Działaniami terapeutycznymi objęto 38 rodzin (151 osób w tych rodzinach), natomiast w 2009r.

działaniami terapeutycznymi objęto 20 rodzin (81 osób w tych rodzinach). W 2010r. interwencja kryzysową objęto 2 rodziny (3 osoby w tych rodzinach), działaniami terapeutycznymi 17 rodzin (63 osoby w tych rodzinach).

W 2009r. w Gimnazjum w Opatówku zrealizowano Program Profilaktyczny "Saper czyli jak rozminować agresję" W programie wzięto udział 292 dzieci , 283 rodziców , cała kadra nauczycielska gimnazjum.

W 2010r. przeprowadzono 2 wywiadówki profilaktyczne pt. "Agresja i przemoc rówieśnicza" w Zespole Szkół Ponadgimnazjalnych w Opatówku i Szkole Podstawowej w Cieni Drugiej.

XIII. Analiza SWOT

Nazwa **SWOT** jest akronimem słów **S**trengths (mocne strony), **W**eaknesses (słabe strony), **O**pportunities (szanse w otoczeniu), **T**hreats (zagrożenia w otoczeniu).

Analiza SWOT jest efektywną metodą identyfikacji słabych i silnych stron oraz badania szans i zagrożeń, jakie stoją przed organizacją.

Jest ona oparta na schemacie klasyfikacji dzielącym wszystkie czynniki mające wpływ na bieżącą i przyszłą pozycję organizacji, na:

- zewnętrzne w stosunku do organizacji i mające charakter uwarunkowań wewnętrznych,
- wywierające negatywny wpływ na organizację i mające wpływ pozytywny.

Ze skrzyżowania tych dwóch podziałów powstają cztery kategorie czynników.

Szanse. Szanse to zjawiska i tendencje w otoczeniu, które odpowiednio wykorzystane stają się impulsem rozwoju oraz osłabiają zagrożenia.

Zagrożenia. Zagrożenia to wszystkie czynniki, które są postrzegane jako bariery dla rozwoju, utrudnienia, dodatkowe koszty działania. Istnienie zagrożeń ma destrukcyjny wpływ na rozwój organizacji lub powodzenie inwestycji. Jednocześnie nie pozwala na pełne wykorzystanie szans i mocnych stron.

Mocne strony, czyli atuty organizacji. Mocne strony, to walory organizacji, które w pozytywny sposób ją wyróżniają.

Słabe strony. Słabe strony, to konsekwencja ograniczeń zasobów i niedostatecznych kwalifikacji.

Analiza SWOT, jako metoda diagnostyczna dokonująca analizy otoczenia zewnętrznego i wewnętrznego danego obszaru problemowego, zakłada trzy etapy postępowania:

- Identyfikację i analizę: silnych i słabych stron;
- Identyfikację i analizę: szans i zagrożeń;
- Określenie strategicznej sytuacji w rozwiązywaniu problemu społecznego.

Analiza SWOT

Analizę SWOT przeprowadzono w oparciu o dostępne dane na temat mocnych i słabych stron istniejącego w Gminie Opatówek systemu pomocy dla ofiar, świadków i sprawców przemocy w rodzinie, dostępnego zaplecza oraz stosowanych procedur.

MOCNE STRONY	SŁABE STRONY
- gotowość współpracy instytucji, organizacji pozarządowych,	- niedostateczna liczba specjalistycznej kadry,

<ul style="list-style-type: none"> - profesjonalizm kadry (świadomość problemu, ograniczeń), - istnienie sprawdzonych procedur (Niebieskiej Karty), - działalność informacyjna instytucji współpracujących w zakresie przeciwdziałania przemocy w rodzinie, - systematyczne podnoszenie kwalifikacji przez kadre zajmującą się problematyką przemocy w rodzinie, - odpowiedzialność osobista i zaangażowanie, otwartość specjalistycznej kadry, - rosnące wzajemne zaufanie do osób i instytucji, - istniejące zaplecze instytucjonalne m.in.: świetlice szkolne i świetlica środowiskowa, placówki leczenia odwykowego, Gminna Komisja Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych, Policja, GOPS, Psycholog, Pedagog, kuratorzy sądowi, zespół interdyscyplinarny oraz tworzone grupy robocze - wysoka świadomość kadr działających w jednostkach gminnych co do rangi problemu przemocy - Strategia Integracji i Rozwiązywania Problemów Społecznych Gminy Opatówek. uwzględniająca problem przemocy w rodzinie 	<ul style="list-style-type: none"> - brak skutecznej współpracy instytucji odpowiedzialnych za przeciwdziałanie przemocy w rodzinie: - słaby przepływ informacji, - niedostateczna wiedza o wzajemnych kompetencjach i zapleczu, - brak koordynacji działań w zakresie przeciwdziałania przemocy w rodzinie - niedostateczne wykorzystanie przez organy ścigania i wymiar sprawiedliwości już istniejących przepisów prawnych (np. zakaz zbliżania się do ofiary, nakaz opuszczenia lokalu, zobowiązanie do udziału w programach korekcyjno-edukacyjnych), - brak warunków do wykonania egzekucji eksmisji wobec sprawców przemocy (brak pomieszczeń tymczasowych zasobach mieszkaniowych gminy Opatówek), - zbyt mała ilość programów profilaktycznych z zakresu przeciwdziałania - przemocy (oświata, służba zdrowia), - niski poziom świadomości społecznej na temat przemocy w rodzinie i jej konsekwencji i wynikająca z tego bierność i tolerancja społeczna dla tego zjawiska, - mała ilość wolontariuszy w realizacji zadań pomocy społecznej - brak wypracowanych systemów wspomagania działań profilaktycznych
SZANSE	ZAGROŻENIA
<ul style="list-style-type: none"> - wprowadzenie ustawy o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie z dnia 29 lipca 2005 roku (Dz. U. Nr 180, poz. 1493 z późn. zm.), - wydanie Rozporządzenia Ministra Pracy i Polityki Społecznej w sprawie standardu podstawowych usług świadczonych przez specjalistyczne ośrodki wsparcia dla ofiar przemocy w rodzinie, a także szczegółowych kierunków prowadzenia oddziaływań korekcyjno-edukacyjnych z dnia 6 lipca 2006 roku (Dz. U. Nr 127, poz.890 z 2006), 	<ul style="list-style-type: none"> - nadal funkcjonujące w społeczeństwie mity, przekonania i stereotypy na temat przemocy w rodzinie, - skomplikowane procedury pozyskiwania środków finansowych z Unii Europejskiej, - niski poziom wiedzy społecznej nt. istniejącego zaplecza i możliwości korzystania z pomocy, - wzrost patologii społecznych - bezradność i bierność rodzin w rozwiązywaniu własnych problemów - niewydolność opiekuńczo-

<ul style="list-style-type: none"> - podjęcie uchwały w sprawie Krajowego Programu Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie na lata 2006 – 2016 (Uchwała Nr 162/2006 Rady Ministrów z dnia 25 września 2006 roku), - wprowadzenie od 1 października 1998 roku procedury „Niebieskie Karty” w policji i Zarządzenia Nr 162 Komendanta Głównego Policji z dnia 18 lutego 2008 roku w sprawie metod i form wykonywania przez Policję zadań w związku z przemocą w rodzinie w ramach procedury „Niebieskie Karty”, na podstawie art.7 ust.1 pkt 2 ustawy z dnia 6 kwietnia 1990 r. o policji (Dz. U. z 2007r. Nr 43, poz. 277, z późn. zm.), - obowiązywanie ustawy o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi z dnia 26 października 1982 roku, - funkcjonujące ogólnopolskie centra pomocy i telefony zaufania, - realizowana przez policję i pomoc społeczną procedura „Niebieskie Karty”, - przychylność władz samorządowych i lokalnych mediów, - gotowość do współpracy służb, instytucji i organizacji pozarządowych - liczne akcje edukacyjno- informacyjne, kampanie medialne wpływające na wzrost świadomości społeczeństwa w zakresie problemu przemocy domowej - wzrost poziomu wykształcenia społeczeństwa 	<ul style="list-style-type: none"> wychowawcza w rodzinach o niskim poziomie wykształcenia - problemy alkoholowe członków rodzin - ukrywanie przez rodzinę występowania aktów przemocy, niechęć do współpracy - częste zmiany uregulowań prawnych dotyczące pomocy rodzinie - agresywne nagłaśnianie niektórych problemów społecznych - poczucie bezkarności u osób stosujących przemoc - wydłużony tryb postępowania karnego o znęcanie się nad rodziną - problemy mieszkaniowe uniemożliwiające skuteczne odizolowanie agresora - ogólna niechęć do uczestnictwa w procesie pomagania (brak wiary w powodzenie przedsięwzięcia)
--	---

XIV. Zadania służb powołanych do niesienia pomocy ofiarom przemocy w rodzinie

Pomoc w zakresie przeciwdziałania przemocy w rodzinie mają obowiązek świadczyć : Gmina, Policja, Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej, Służba Zdrowia, Świetlica Środowiskowa, Gminna Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych, organizacje pozarządowe, Zespół Interdyscyplinarny ds. Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie

GMINA - GOPS- Gminna Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych- Szkoły

1. Pomoc psychologiczna
2. Pomoc terapeutyczna
3. Pomoc socjoterapeutyczna
4. Pomoc prawna
5. Pomoc pedagogiczna
6. Prowadzenie Świetlic Środowiskowych
7. Pomoc socjalna

- 8. Grupy wsparcia
- 9. Pomoc w załatwieniu spraw urzędowych
- 10. Utworzenie Zespołu Interdyscyplinarnego i Grup Roboczych

POLICJA

Policja jest zobowiązana do ochrony bezpieczeństwa ludzi oraz do utrzymania bezpieczeństwa i porządku publicznego. To właśnie Policjanci najczęściej interweniują bezpośrednio w sytuacji przemocy. Policja jest jedyną instytucją, która może interweniować przez całą dobę, dlatego też interwencja taka powinna wprowadzić w rodzinie istotne zmiany, przede wszystkim ujawnienie przemocy, przerwanie izolacji rodziny, wyrównanie dysproporcji sił pomiędzy sprawcą, a ofiarą oraz umożliwienie ofiarom uzyskania ciągłego wsparcia przedstawicieli różnych służb.

To Policjant często jako pierwszy ma kontakt z pokrzywdzonymi, przyjmuje zawiadomienie o przestępstwie, poucza o przysługujących ofierze prawach, informuje o placówkach niosących pomoc pokrzywdzonym tj. schroniskach, placówkach psychologiczno- pedagogicznych, Centrach Interwencji Kryzysowej itp.

GMINNY OŚRODEK POMOCY SPOŁECZNEJ

Celem działania pomocy społecznej jest umożliwienie osobom- rodzinom przezwycięzenie trudnych sytuacji życiowych, których same nie są w stanie pokonać, a także zapobieganie powstawaniu tych sytuacji. Pomocy Społecznej udziela się min.: w przypadku: ubóstwa, alkoholizmu w rodzinie, narkomanii, bezradności w sprawach opiekuńczo - wychowawczych. Każda z tych sytuacji może sprzyjać występowaniu przemocy lub z niej wynikać.

Pracownik socjalny w ramach swoich obowiązków powinien:

- przeprowadzić wywiad środowiskowy
- przygotować plan pomocy
- udzielić pomocy finansowej, prawnej, psychologicznej, terapeutycznej
- w przypadku stwierdzenia przemocy, skierować do odpowiednich instytucji zajmujących się przemocą, umieścić w schronisku oraz za zgodą osoby poszkodowanej zwrócić się do Policji o pomoc
- udzielić pomocy w skierowaniu do Sądu, Kuratora Sądowego
- prowadzić " Niebieską Kartę "

SŁUŻBA ZDROWIA

Zadaniem służby zdrowia jest ochrona zdrowia pacjenta, a ponieważ przemoc często towarzyszą wyraźne uszkodzenia zdrowia somatycznego i zawsze występują uszkodzenia zdrowia psychicznego, dlatego też zjawisko przemocy w rodzinie kwalifikuje się do zakresu objętego świadczeniami zdrowotnymi. To właśnie Lekarz może wydać zaświadczenie o odniesionych obrażeniach (obdukcja), podać informacje o możliwościach szukania pomocy.

ORGANIZACJE POZARZĄDOWE

Prowadzą często: Telefon zaufania dla ofiar przemocy oraz Punkty informacyjno-konsultacyjne.

Głównym celem wspierania osób doświadczających przemocy jest skuteczna pomoc

wprzełamaniu kryzysu i przywrócenie osobom i rodzinom umiejętności prawidłowego funkcjonowania. Jak przedstawiono powyżej, różne instytucje, ośrodki i organizacje zajmują się pomocą ofiarom przemocy, interwencja kryzysową ukierunkowaną na wspomaganie klienta w odzyskaniu równowagi emocjonalnej oraz zdolności radzenia sobie w sytuacjach kryzysowych, jednakże świadczone wsparcie jest niewystarczające. Nasilają się negatywne skutki biedy, frustracja, poczucie bezradności, rosnąca agresja, przestępczość, alkoholizm, narkomania i przemoc.

Niezbędne staje się zwiększenie nakładów na profilaktykę, pomoc specjalistyczną i socjalną, zadbanie o szerszą ofertę wsparcia, a także stworzenie lepszej dostępności do pomocy osobom doświadczającym przemocy domowej, w tym dzieciom i młodzieży - grupie szczególnie narażonej na działanie negatywnych czynników zewnętrznych, bez właściwego wsparcia, która nie potrafi samodzielnie uporać się z problemami i odszukaniem właściwej drogi życia.

XV. Główne – główne zadania i szczegółowe działania w Gminie

Główne zadania :

1. Zapobieganie występowania przemocy w rodzinie poprzez podnoszenie świadomości i wrażliwości społecznej.
2. Zwiększenie skuteczności ochrony ofiar przemocy w rodzinie i zwiększenie dostępności pomocy.
3. Zwiększenie skuteczności działań interwencyjnych i korekcyjnych wobec osób stosujących przemoc.
4. Poprawa skuteczności działań osób i instytucji zobowiązanych i uprawnionych do przeciwdziałania przemocy.

SZCZEGÓŁOWE DZIAŁANIA W GMINIE:

Cel 1 Systematyczne pogłębianie wiedzy na temat zjawiska przemocy w rodzinie realizowane będzie poprzez następujące zadania:

- 1/ upowszechnianie informacji na temat przemocy w rodzinie
- 2/ organizację lokalnych kampanii społecznych lub współudział w organizacji kampanii o zasięgu powiatowym, wojewódzkim lub krajowym ukierunkowanych na przeciwdziałanie przemocy w rodzinie
- 3/ prowadzenie akcji informacyjnych na temat zjawiska przemocy w rodzinie oraz możliwości uzyskania pomocy ze strony instytucji gminnych lub innych obejmujących swym zasięgiem teren gminy
- 4/ Profilaktyka i edukacja w zakresie przeciwdziałania przemocy w rodzinie skierowana do różnych grup społecznych poprzez inicjowanie artykułów w prasie lokalnej (Wiadomościach Gminnych), plakaty, ulotki, broszury
- 5/ Prowadzenie edukacji w zakresie interdyscyplinarnej pracy służb: prowadzenie szkoleń i konferencji, opracowanie i wydawanie broszur, ulotek
- 6/ Korzystanie z doświadczeń innych gmin, realizujących opracowane i wdrożone przez siebie lokalne programy przeciwdziałania przemocy w rodzinie

Cel 2 Zwiększenie dostępności działań profilaktycznych w zakresie przeciwdziałania przemocy w rodzinie realizowany będzie poprzez następujące zadania:

- 1/ realizację programów profilaktycznych w placówkach oświatowych, służby zdrowia oraz wsparcia dziennego

- 2/ realizację szkoleń nastawionych na umiejętności wychowawcze rodziców
- 3/ wczesne rozpoznanie i reagowanie na sytuacje, w których istnieje podejrzenie występowania przemocy domowej
- 4/Edukacja dzieci i młodzieży w zakresie psychologii konfliktów, sposobów radzenia sobie ze stresem i agresją swoją oraz rówieśników (zajęcia informacyjno- edukacyjne, wspieranie różnych form spędzania czasu wolnego sprzyjającym zachowaniom nieagresywnym, realizacja programów szkoleniowych w zakresie profilaktyki i prewencji przemocy
- 5/ Promowanie zachowań nieagresywnych i społecznie pożądaných wśród dzieci i młodzieży poprzez realizację zajęć psychoedukacyjnych uczących umiejętności społecznych
- 6/ Organizacja wywiadówek profilaktycznych w szkołach na temat agresji i przemocy rówieśniczej

Cel 3 Zapewnienie rodzinom, w których występuje zjawisko przemocy w rodzinie, kompleksowej pomocy realizowany będzie poprzez następujące zadania:

- 1/ Przyjmowanie wszystkich zgłoszeń i wniosków dotyczących przemocy domowej i uruchomienie procedur mających na celu powstrzymanie przemocy
udzielanie natychmiastowej pomocy i wsparcia osobom doznającym przemocy w rodzinie, ze szczególnym uwzględnieniem dzieci oraz osób starszych
- 2/ wspieranie programów interwencyjnych, psychoedukacyjnych i innych dla dzieci, które są ofiarami i świadkami przemocy domowej
- 3/ wspieranie działań osłonowych pomocy społecznej zapewniających bezpieczeństwo socjalne ofiarom przemocy domowej
- 4/Prowadzenie rozmów z ofiarami i sprawcami przemocy zgodnie z zapisami Niebieskiej Karty
- 5/Występowanie z wnioskami do Prokuratury o wszczęcie postępowania przygotowawczego w sprawie o znęcanie się nad rodziną
- 6/ Motywowanie i kierowanie sprawców przemocy do wzięcia udziału w programach korekcyjnych dla sprawców przemocy domowej
- 7/ Zapewnienie schronienia dla ofiar przemocy (CIK, Schronisko itp.)
- 8/ Poszukiwanie możliwości tworzenia pomieszczeń tymczasowych w zasobach gminy w celu stworzenia warunków do realizacji egzekucji karności sprawców przemocy
- 9/Zapewnienie pomocy psychologicznej, terapeutycznej, socjologicznej, pedagogicznej
- 10/ Prowadzenie grup wsparcia i grup terapeutycznych dla ofiar przemocy

Cel 4 Dostosowanie istniejącej lub utworzenie nowej infrastruktury instytucjonalnej oraz zasobów na potrzeby działań profilaktycznych lub pomocowych dla ofiar przemocy domowej realizowany będzie poprzez następujące zadania;

- 1/ przeprowadzenie szczegółowej diagnozy potrzeb i zasobów w zakresie przeciwdziałania przemocy w rodzinie oraz ochrony ofiar przemocy w rodzinie
- 2/ pozyskiwanie środków na tworzenie nowej infrastruktury lub dostosowanie istniejącej na potrzeby działań profilaktycznych lub pomocowych

Cel 5 Zintegrowanie środowisk oraz zwiększenie kompetencji zawodowych pracowników jednostek, służb oraz organizacji zajmujących się przeciwdziałaniem przemocy w rodzinie realizowany będzie poprzez następujące zadania

1/ szkolenia dla osób realizujących zadania w zakresie przeciwdziałania przemocy w rodzinie oraz ochrony ofiar przemocy w rodzinie , w tym szkolenia specjalistyczne dla pracowników Policji, pracowników socjalnych GOPS, asystentów rodziny, pracowników służby zdrowia, członków Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych, nauczycieli (jak udzielić wsparcia, w jaki sposób kierować ofiary przemocy do różnych instytucji, wzmocnienie konserwatywnych zachowań i postaw, z zakresu psychologii i konfliktów, sposobów radzenia sobie ze stresem i agresją., szkolenia i konferencje nt. procedury " Niebieskiej Katy"

2/ opracowanie i wdrożenie procedur oraz standardów współpracy jednostek, służb oraz innych organizacji w zakresie przeciwdziałania przemocy w rodzinie oraz ochrony ofiar przemocy w rodzinie

3/ wprowadzenie superwizji dla osób pracujących bezpośrednio z ofiarami lub sprawcami przemocy domowej (osoby tworzące system przeciwdziałania przemocy w rodzinie).

W celu realizacji Programu Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie i Ochrony Ofiar Przemocy obsługę organizacyjno - techniczną, zakup materiałów i sprzętu zapewnia Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Opatówku.

XVI. Źródła finansowania

1. Źródłem finansowania zadań zawartych w Gminnym Programie Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie i Ochrony Ofiar Przemocy są środki własne gminy .

2. Źródłem finansowania Programu mogą być środki z Funduszy pomocowych oraz środki budżetu państwa i województwa przeznaczone na realizację różnych programów, jak również dodatkowo środki zewnętrzne z funduszy strukturalnych Unii Europejskiej.